



ЖАМИЯТ

№ 47 (724)
2020 йил
27 ноябрь,
Жума

Ижтимоий-сиёсий газетаси

августдан чоп этила бошлаган



www.bong.uz



jamiyatgzt@mail.ru



**Президент мактаблари
бир ёшга тўлди**

**Тадбиркорлар “бер-бер” дан
кутулганига хурсанд!**

**Кимни алдаяпсиз,
жаноб матбуот котиби?**

Икки қайсар суҳбати:

ФИКР ва ТАҲРИР

**Аламимни
укамдан
оламан**

**“Турмушдан
ортсанг,
ўқийсан!”**



**«ЖАМИЯТ»ГА ОБУНА БЎЛИНГ –
ЖАМИЯТ БИЛАН БИРГА БЎЛИНГ!**

Обуна индекси - 131

«Жамият» газетасига
обуна давом этмоқда.
Обуна «Ўзбекистон почтаси»
АЖ ва «Матбуот тарқатувчи»
АКнинг барча бўлимларида,
шунингдек, обуна уюштирувчи
хусусий ташкилотлар томонидан
қабул қилинади.

Тўғридан-тўғри ўзимиздан обуна бўлиш унданда қулай!



**ҚИСКА
САТРАЛДАРДА
ЎҚИНГ!**

Биотехнологиялар соҳасида 2020-2024 йилларда бажариладиган устувор
илмий-тадқиқот ишларини амалга ошириш дастури тасдиқланди.

Президент мактаблари бир ёшга тўлди

Ҳар қандай тўғри ташкиллаштирилган таълим, ўқувчининг фанларни осон ўзлаштиришини таъминлайди. Нафақат таълим, билки жамият ислохотларини юксакларга кўтаришга муносиб ҳисса қўшаётган барча соҳалар шундай. Аммо сиз билан таълим ҳусусида сўз юритар эканмиз, аввало, юртимизда мазкур соҳага бўлган эътибор бугун қай даражада? Мамлакатимизда таълим тизимида олиб борилаётган ислохотлар билан жаҳонга юзлана оламизми, деган саволларга жавоб топмоғимиз лозим.

Айни пайтда соҳа ислоҳининг кўзга кўринган янгилари билан бири бу юртимизда Президент мактабларининг ташкил этилгани бўлди десак, муболаға бўлмайди. Шу кунларда мазкур мактаблар ўзининг бир ёшини нишонламоқда. Хўш, ўтган давр мобайнида мазкур мактаблар ўз олдига қўйган мақсадларига эриша олдими? Бунинг учун қандай тадбирлар амалга оширилмоқда? Бошқа мактаблардан фарқли ўлароқ, чуқурлаштирилган таълим ўз самарасини бердики?

Буни Наманган шаҳридаги Президент мактаби мисолида

таҳлил этиб кўрсак, мақсадга мувофиқ бўлар-а? Мазкур мактабда таҳсил олиш учун вилоят миқёсида саккиз мингта яқин ўқувчи имтиҳон топширган бўлса, шундан энг кучли ва билимли, ҳар томонлама етук 144 нафар ўқувчи таҳсил олиш бахтига муяссар бўлди.

Мактабда ўқув жараёни янги инновацион технологиялар асосида ташкил этилган бўлиб, дарслар Кембриж университети билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган ўқув режаси ва дастури бўйича инглиз тилида олиб борилади. “СТЕАМ” фанлар, табиий фанлар, технология техник ижодиёт, санъ-

ат, математика чуқурлаштириб ўргатилади. 9 нафар хорижлик мутахассислар қаторида ўзимизнинг юқори малакали устозлар ўқувчиларга сабоқ бераётгани эса бизни янада фахрлантиради.

Мактаб жамоасининг жонқуяр устозлари бир йил мобайнида елкама-елка туриб, ўз билим ва маҳоратларини шогирдлари билан баҳам кўрмоқда. Бу ерда ўқувчилар одатдагидек кун тартиби бўйича таҳсил олади. Дарсдан кейин тўғрақ машғулотларига тўлиқ жалб этилиб, машғулотлар икки босқичда олиб борилади — спорт ва маданият. Спорт йўналишида оддий бадантарбиядан тортиб, сузишгача шароит яратилган бўлса, маданият йўналишида рассомчилик, мусиқа, рақс ва шу каби бошқа бўлимлар иш юритади.

Кейинги йилларда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан китобхонликка катта эътибор қаратилаётгани натижасида юртимизнинг олис қишлоқларида ҳам кутубхоналар ташкил этилиб, ёшларнинг бадиий адабиётга бўлган қизиқишини ортиб бормоқда. Бизнинг мактабда ҳам, жаҳон стандартлари

билан бемалол беллаша оладиган кутубхона ва мўъжаз жавонлардан қимматбаҳо китоблар ўрин олган. Кутубхонамиз ҳам доим ўқувчилар хизматида.

Ўқувчилар турли мусобақа ва фан олимпиадаларида юқори ўринларни қўлга киритди. Илғор ўқувчилардан бири Адиба Тожимирзаева халқаро “Vanda science International Olympiad” олимпиадасида кумуш медаль, CASMO (Singapore and Asian Schools Math Olympiad) олимпиадасида бронза медаль, VANDA (Vanda International Science Olympiad) олимпиадасида кумуш медаль, CEAMO (Southeast Asian Mathematical Olympiad) олимпиадасида кумуш медаль, OTEC (Online Typing English Competition) олимпиадасида олтин медални қўлга киритди. Бундай ўқувчиларимиздан яна кўплаб мисол келтиришимиз мумкин. Муҳими, бу барчамизнинг ютуғимиздир.

Шиддат билан ўтиб бораётган вақт, бугун бизларга илм

олиш, тажриба алмашиш, кўникма ҳосил қилиш, ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш кераклигини ўргатмоқда.

Эътироф этиш керак, информатика фани ўқитувчиси, халқаро тренер Баҳодир Гулматов “Устоз ва мураббийлар кўни” арафасида “Шухрат” медали билан тақдирланди. Бу эса биз ёшларда, таълим бераётган устозларимизга бўлган ишонч ва ҳурматни яна бир бор мустаҳкамлади.

Мактабимиз бугун бир ёшга кириш оstonасида, орта назар ташлар эканмиз, биз каби ёш устозлар ҳам ўтган вақт мобайнида анча билимга эга бўлдик. Фарзандини бизнинг мактабларда ўқийди. Шюримиз ва мақсадимиз — фақат олдинга ва олға.

Муштарий СОБИТОВА,
Наманган шаҳридаги
Президент мактаби ўқувчиси

Етти хазинанинг бири

“Каттакўрғон” давлат ўрмон хўжалиги директори Худойберди Рўзиев билан суҳбатимиз ўрмон хўжалигига қарашли ҳудудларнинг гўзал табиати, улардаги ноёб дарахтлар, бой наботот оламининг хусусиятлари ҳақида бошланди.

— Ҳозир идорада ўтирибмиз. Билдираётган фикрлар асосида ҳаёлимизда табиатнинг сўлим гўшалари, соф ҳаволи ҳудудлар жонланмоқда, — дейди Худойберди ака. — Ёшлигимда ўрмонлар ҳақида эртақларда, дostonларда кўп эшитганман. Уларнинг барида ўрмон ҳақида, дов-дарахтлар ҳақида фақат ижобий фикрлар юритилар, ўрмонлар инсонларнинг, бутун табиатнинг дўсти, дея таърифланарди. Бутун ўзим ўрмончиман. Ҳар йили жойларда қанчалаб ниҳоллар экилишида қатнашман, қанчадан-қанча чўлу биебонларнинг бўстонларга айланишига гувоҳ бўлман, бундай ишларда ҳамкасбларим ҳаммаша фаол иштирок этишди. Хусусан, бундай ишларнинг амалга оширилишида узоқ йиллардан буён ўрмончилик соҳасида ишлаб келаётган тажрибали инсонлар Фулом Турсунов, Қаҳрамон Очилов, Ҳайдар Усмонов, Думон Тиллаев, Аваз Тоғаев, Нёмаат Хушиев, Қувондиқ Қаршиев, Сувон Қаршиев, Сайдулла Бурҳоновларнинг фидокорона меҳнатлари алоҳида эканини айтиш ўринли.

— Ота-боболаримиз ўрмонни етти хазинанинг бири, деб аташган. Сиз ўрмончи сифатида бу иборанинг маъини қандай қаҳасиз?

— Ўрмонга озор бермасанг, ҳаммаша қадрласанг, у ҳам бағрини очади-да. Дам оламан десанг, соя беради, ёйман десанг, тотли меваларидан улашади, иморат қилмоқчи бўлсанг, ёғоч-тахталарини муҳайё қилади. Унинг бағридаги ҳайвонат ёки доривор гиёҳлар оламини таърифлашга тил ожиз. Узоққа бормай, бугун ўрмонларда парвариш қилинаётган асаларилар ёки баликларни олайлик. Асалдек тотли, балиқдай мазали тоза маҳсулотни топишнинг, уларга эғалик қилишнинг ўзи бўладими? Тиббиётда қадрланадиган наъматақлар дунёси ҳақида ҳам ўрмонларимизнинг кўрки эмасми?

Ўрмонни етти хазинанинг бири, деб аташнинг сабаби, унинг ҳеч қачон тугаб қолмаслигида, бирини кессанг, ўнлаб кўчатларнинг кўкариши, турмушнинг барча жабҳаларида ўрмон маҳсулотларининг кўл келишида экан. Шундай бўлгач, ҳаммаша бебаҳо бойлигимиз бўлган ўрмонларни асрашимиз, уларни кўпайтиришимиз керак.

Саволга жавоб қайтариш чоғида суҳбатдошим ўз фикрларига шунчалик берилиб кетадики, бу дамда уни чалғитиш, бошқа савол беришнинг имкони йўқ. Шундан сўнг у “Каттакўрғон” ўрмон хў-



жалиги тарихи, ташкил этилиш сабаблари ҳақида сўз юритди:

— Бу ўрмон хўжалиги 1947 йилнинг охирида табиат офатларининг салбий таъсирини бартараф қилиш, тупроқ, сув ва шомол эрозиясининг олдини олиш, Каттакўрғон сув омборини лой-қа босишдан сақлаш, унинг фаолиятини узайтиришнинг таъминлаш мақсадида ташкил топган.

Дастлаб, хўжалик учун лалмикор ерлардан 4 минг гектари ажратилган ва 1948 йил бошдан кўкаламзорлаштириш ишлари бошлаб юборилган. Сувсизликка ва иссиқликка чидамлилигига қараб дарахтларнинг биологик, экологик хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда кўчатлар танланган ва экилган.

Ўрмон хўжалиги таркибида Миёнкол, Мирбозор, Дурбеш, Уйшун, Мойбулоқ, Энамяхши ва Андоқ ўрмон бўлимлари ташкил қилинган. Уларда боғдорчилик, узумчилик, асаларичилик, балиқчилик, чорвачилик йўлга қўйилган. Шу билан бирга кўплаб турдаги кўчатлар етиштиришга ихтисослаштирилган.

Давлатимиз раҳбарининг 2019 йил 23 августдаги “Республикада ўрмонлардан фойдаланиш самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори асосида “Каттакўрғон” давлат ўрмон хўжалиги ўрмон фонди ер майдонларида 2020 йилда 167 гектар ўрмон барпо қилиш режаси юклатилган эди. Амалда эса 206 гектар янги ўрмон ташкил этилиб, бу борадаги режа 123 фоизга бажарилди. 2020 йилнинг ўтган 10 ойда 4 минг 208 килограмм уруғ тайёрланди. Йил охирига қадар бу кўрсаткич 4 минг 720 килограммдан оширилиши мўлжалланган. Ўтган йилда 5 минг 80 дона кўчатлар сотилган эди. Бундан хўжалик хазинасига 88 миллион 620 минг сўм маблағ тушди.

2019 йилда Каттакўрғон туманидаги “Грандтранс” ва У.Юсупов ММТПлар ҳудудларида шомол эрозиясига қарши 25 гектар ихота ўрмонлари барпо қилинди. Уларга 15 минг 757 туб тут, 910 туб жийда, 4 минг 569 туб қайрағоч, 12 минг 97 дона ясен кўчати экилди.

2020 йил 10 ой давомида 37 минг 861 дона 200 миллион 595 минг сўмлик кўчат сотилди. Уларнинг 34 минг донаси безарас ёрдам сифатида тарқатилди. Нарпай туманидаги А.Навоий ҳудудида шомол эрозиясига қарши 20 гектар ихота ўрмонлари барпо қилинди. Бунга ҳам 25 минг туб тут кўчати экилди.

Ҳа, ўрмон — бебаҳо бойлик. Уларни асраш, авайлаш ёшу кексанинг бурчи. Ўрмоннинг хазина эканига асло шубҳа йўқ. “Каттакўрғон” ўрмон хўжалиги ҳудудларида эса ўрмончилар Худойберди Рўзиев бошчилигида мислсиз хазина барпо этишмоқда.

Абдурашул САТТОРОВ



Болаларни муқобил парвариш қилиш хизматига қабул қилиш тарбияланувчи яшайдиган жой бўйича туман (шаҳар) ҳокимининг қарори ҳамда ҳудудий халқ таълими бошқармаларининг йўлланмаси асосида амалга оширилади.

"Мақтани битир, олий ўқув юртида ўқишининг ҳолати йўқ. Эрга тегасан. Турмушдан ортсанг, ўқийверасан", — деди кўшни амаким ҳали болалиқнинг ширин ҳислари билан ошно қизига.

"Турмушдан ортсанг, ўқийсан!"

Мен у қизни жуда яхши танишман. Битта устозга инглиз тили фанидан қўшимча дарсга қатнардик. Мақтабда ҳам аъло баҳоларга ўқигани боис дугоналари, устозлари олдида ҳурмати баланд эди. Ўқишга жуда қизиқар, изланувчанлиги сабабли бўш вақтини кутубхонада ўтказарди.

Амакимининг гапини эшитиб, қизга жуда ачиндим. Чунки илм олишга чанқоқлиги, ўқиб, ўзи учун нима-ларнидир кашф қилиши каби мўл орзулари нигоҳларидан сезилиб турарди. Мақсадлари сари елтадиган йўлнинг беркчилиги бу қиз учун жуда катта йўқотиш эди. Отасининг гапини икки қилолмаган, ҳаёлларидаги келажак сари интилишга ҳеч имкони қолмаган қиз ўзидан бир неча ёш катта йигитга 16 ёшида турмушга чиқишга мажбур бўлди.

Орадан бир йилча вақт ўтди. Мен бу орада олий ўқув

юртига ўқишга кириб, ўз орзуларим сари яна бир қадам ташладим... Бир кунни дарсдан қайтаётганим, кўшни қизнинг дарвоза ёнида онасига кўзларида ёш билан янги турмушдан нолиб, нималарнидир айтиб бераётгани кўлогимга чалинди. Бу ҳолатта унчалик эътибор бермадим. Чунки ҳамма оилада ҳам ке-

18 ёшдан ўтиб, 19 ни қоралаб, ширин орзулар қанотида учадиган, ёшлиқнинг даврини сурадиган пайтда ёши 40 ёшдан ошган кишига иккинчи хотин бўлиб, турмушга чиқди...

лишмовчиликлар бўлади. "Турмуш — мушт" деб бекорга айтишмаган ота-боболар. Аммо бунга бир эмас, тўрт-беш марта гувоҳ бўлдим.

Бир кунни уйга давлароқ қайтдим. Онам тушлик вақтида кўшни қизнинг ажрашаёт-

ганини айтди. Дадам ўртада бола бор-ку, дея ҳайрон бўлди. Кўшни қизнинг 1 ёшга яқинлашаётган фарзанди бор эди. Ажрашишининг сабаби жуда олдий. Яъни қайнона ва келин келишмас экан. Қайнона ўғлини бошқа қизга уйлантирмоқчи эканлигини куйиб-пишиб айтиб бердилар, онам...

Фарзанди билан ота уйига қайтиб келди. Ёши 18 га кирганда иккинчи никоҳга чиққан қизнинг бу никоҳи ҳам ўхшамади. Тўрт ойча яшаб, ота уйига қайтиб келишга мажбур бўлди. "Чиққан қиз — чигирикдан нари" деганлари рост экан, ота уйга янги келин ҳам тушган эди. Уй эса тор. Оилавий шароитни тўғри тушушган қиз яна бир бор ўз хоҳиши билан охириг келган совчига турмушга чиқишга розилик берди. Қиз 18 ёшдан ўтиб, 19 ни қоралаб, ширин орзулар қанотида учадиган, ёшлиқ-

нинг даврини сурадиган пайтда ёши 40 ёшдан ошган кишига иккинчи хотин бўлиб, турмушга чиқди...

Мана шунақа гаплар. Атрофимизда бундай воқеалар содир бўлмоқда. Баъзида буларга эътибор ҳам бермаймиз. Тақдирга йўйиб қўямиз, ҳолос. Бўлиб ўтган воқеаларнинг гувоҳи бўлиб, этим жунжикади. Эшитган кулоқ бир раҳми келиб қўяр, аммо бунга ўзинг гувоҳ бўлсанг, таъсири бошқача бўларкан. Турмуш қуриш қийин, бироқ ажралиш шунчалик осон бўлгани, дея ҳаёллар гирдобига фарқ бўлдим. Тўғри, бировнинг кўнглида, ҳаёлида, ҳаётида нималар кечаётгани бошқаларга номаълум. Лекин ёнгинамизда содир бўлаётган ажралишларнинг кўпида сабабларнинг жиддий эмаслиги сизиз бизга сир эмас-ку!

Масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Эндигина бўйи етаётган қиз учинчи марта турмушга чиқишга мажбур. Бунга бир сабаб бор, у ҳам бўлса, эрта турмуш. Эрта тур-

муш аксарият ҳолларда бошга мушт келтирмоқда. Ҳеч бир ота-она ўз фарзандига ёмонликни раво қўрмайди. Аммо баъзида билиб-билмай хатога йўл қўяди. Бу билан ҳаммасига ота-онани айбдор қилмоқчи эмасмиз. Лекин ота-оналар, ёш оилалар ҳамда оила қуриш бўсағасида турган ёшлар ушбу масала юзасидан бош қотириб кўрса, мақсадга мувофиқ бўлади. "Бизга кўп нарсаси берилган, лекин уларнинг ҳаммасини ҳам қадрламаймиз...", дейди Элчин Сафарли. "Қайтганимда уйда бўл" асарида.

Оила — жамиятнинг ажралмас бўғини ва азалдан муқаддас саналган. Бугун эса турмуш қийинчиликларига ҳаётнинг ачиқ-чучугидан беҳабар ёшлар ўз ҳаёт йўлини биз ўйлаганчалик осон топиб кетолмаяпти. Ажралишларнинг аксариятига эрта турмуш қуриш салбий таъсир қилмоқда. Бу жиҳатни баъзи вақтда англаяпмиз, баъзида эса йўқ. Хулоса қилишни ўзингизга қолдираемиз...

Мурод РАҲМАТ,
"Жамият" маҳорат мактаби
тинловчиси

Мана, олти кундирки, ҳамон шифохонанинг рангсиз деворлари-ю, биргина чироқ осилган палатанинг зерикарли шифтига термулиб ётибман. Уч кишига мўлжалланган хонада бир ўзим. Ора-сира қариндошларим ҳолимдан хабар олишга келиб туришини айтмаса, ёлғизлик ютиб юборай дейпти.

Буни қарангки, давонанишнинг еттинчи кунда мен ётган хонага 10 ёшлар чамасида озгин, дармонсизроқ бир болани ҳамда унга кўз-кулоқ бўлиб туриш учун ўша боланинг 15 ёшлар атрофидаги опасини ҳам жойлаштиришди. "Ҳарқалай, энди зерикмайдиган бўлдим, улар билан мириқиб суҳбат қураман", деб ўйлаган эдим. Афсуски, янги хонадошлар ҳақидаги мени қувонтирган фикр хато бўлиб чиқди. Дастлабки кунданок опа-уканинг жаҳлига тўла муносабатини кўриб ёқа ушладим. Ҳар соатда жанжал, ука опанинг гапларини писанд қилмайди, опа ҳам бақиргани бақирган. Эртаси кунни чидай олмаганимдан Нигорадан (янги хонадошларимнинг исми) қондош бўла туриб, нега укасига бунчалик совуққон муносабатда бўлишини сурадим.

— Биласизми, — деди у гапини бошламасидан кўзларига ёш олиб, — оилада тўрт-

та фарзандимиз, уч нафар укам бор. Бироқ мен ота-онамнинг тўнғичи, ишонгани, энг севимли фарзанди эмас, балки барча ишларга масъул, эндигина етти ойлик укамнинг энагаси, шу билан бир қаторда барча уй юмушларини ҳам бажаришга мажбур бир хизматқорман.

Ўз ҳаёт тарзини бундай тасвирлаётган ёш қизчанинг бир маънода ғамгин, бир томондан нафратга тўла бу сўзларидан юрагим титраб кетди. У бўлса, яна худди шу оҳангда гапини давом эттирарди.

— Ўйлашмича, дадам ҳам, ойим ҳам мени яхши кўрмайди. Қиз бўлиб тутилганим учунми, очиги, билмадим. Лекин укала-

римга кўрсатилаётган эътибор ва меҳрининг ярмини ҳам ҳеч қачон туймасам керак. Олдийгина мисол, мен уч йилдан бери битта этикни судраб юраман, ота-онамдан янгисини олиб беришини сўрасам, "ҳозир пул йўқ", деган доимий жавоб. Бироқ укаларим ҳар йили неча

ҳам борлигини билиб, уларни нима деб аташга ҳам ўйланиб қолдим. Баъзи инсонлар фарзанди улғайиб, ноқобил бўлиб чиққанлиги, яқинларига бе-меҳр эканлигидан нолишади. Бироқ мана шу фарзанднинг ўзи болалигида оиласидан етарлича эътибор кўрганмида,

Тўғри, ўғил фарзанд келажакда оила давомчиси, аммо бу гап ўғил бола қиз фарзанддан ортиқ қўрилиши керак дегани эмас. Меҳр ва эътибор қўрмай ўсган қизми, ўғилми, барчасининг қалбида тузалмас яра пайдо бўлади. Кейинчалик эса бу яра уни ёмон муомалага, жаҳлга, ғазабга етаклайди. Нигора каби яхши сўз эшитмай, эндиликда ўзи ҳам аламини

бошқалардан олаётган инсонларга диний китобларимизда айтилганидек, яхшилик билан ёмонлик баробар бўлмас. Сиз ёмонлиқни гўзалроқ муомала билан даф этинг. Шунда сиз билан адовати бўлган кимса қалин дўстдек бўлиб қолур. Унга фақат сабрли зотларгина эришур, унга фақат улуг насиба эгасигина эришур, деб қўямиз ҳолос.

Оила гўёки бир боғ. Бу боғнинг ниҳолларини ширин муомала ва эътибор билан сугориш ота-онанинг энг асосий вазифасидир. Чунончи ҳар бир инсоннинг ўз атрофидаги одамларга қилаётган муносабати, аввало, қандай муҳитда ўсганлигидан дараж беради. Зеро, ота-она меҳри мисоли нурли қўшга ўхшайди. Ўйлашимизки, юқоридаги ҳолатлардан ибрат олиб, Аллоҳнинг фарзанд аталмиш ҳаёсининг олган ҳар бир киши, бу инъомга шукрлар айтиб, ўз меҳрининг шуларини уларга тенг тақсимлай олади.

Моҳим ТОПИЛОВА,
ЎЗЖОКУ талабаси

Адамнинг укамдан оламдан

марталаб бошдан оёқ ясанишадими. Мана, ҳозир ҳам укамнинг касали унчалик жиддий бўлма-са-да, шифохонада даволан-япти. Лекин тўрт йилдан буён менинг кўзларимни шифохонага кўрсатишга ота-онамнинг ма-

благини ҳам, вақти ҳам йўқ. Қани, сиз айтинг-чи, шунча ишлардан келин ҳам мен яқинларимга ширин сўз бўлишим керакми? Бор аламини укамдан ололаман, ҳолос. Катталар мени эшитишни исташмайди ҳам. Мен уларга керак эмасман!..

Бундай ноодатий суҳбатдан беихтиёр кўзларимда ёш қалқиди. Қизиқ, барча ота-оналар ҳамма фарзандларини, жигаргўшаларини чин юракдан севиб, ардоқлашади, деб ўйлар эдим. Аммо Нигоранинг сўзларидан кейин орамизда Аллоҳ берган инъомнинг қадрига етмайдиган нокасалар

деган савол ҳеч кимнинг ҳаёлига келмайди. Ахир ота-онанинг қайноқ меҳри тафтида улғайган қайси бола катта бўлгач, яқинларига ёмон муносабатда бўла олиши мумкин?! Айниқса, кўпчилик ношукр оилаларда қиз болани фарзанд дея суйишмайди. Бу каби зулматга тўла уйда дунёга келган бечора қизларнинг кўргани ҳўрлик, эшитгани маломат. Албатта, бундай муҳитда катта бўлган ҳар қандай қизнинг ҳаётга қараши ўзгаради, ҳеч бир инсонга муҳаббат билан қарамайди.

Ачинарлиси, бундай мудҳиш ҳолат кейинчалик авлоддан-авлодга ўтиб бориши ҳам мумкин. Араб шоирларидан бири Аҳнаф ибн Қайс: "Фарзандлар қалбларимиз меваси, белларимиз таъянчимиз. Биз уларга юришлари учун замин ва соябон осмонидирмиз", дея таъкидлайди. Афсуски, баъзи ота-оналар барча фарзандлари учун бирдек ишонган тоғ бўлишни эсдан чиқаришади. Муқаддас динимиз Ислоҳда ҳам фарзандларга тенг муносабатда бўлмаслик қаттиқ қораланади.



Ушбу саҳифа Олий Мажлис ҳузуридаги Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонднинг "Жамият — ислоҳотлар ташаббускори" Давлат ижтимоий буюртмаси асосида тайёрланди.



Солиқ мониторингини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди.

Икки қайсар суҳбати

ФИКР ва ТАҲРИР

Шамол қайси томонга эсса, ўша томонга
оғиш майса-ғиёҳларга, зарҳал рафторини
офтоб ёққа юз буриб туриш кунгабоқарга
хослигини ҳамма билади ва ақл ишлатиб,
улардан улги олиб яшашга уринади.

Албатта, табиат ҳодисалари жамиятга ҳам, инсониятга ҳам — барча-барчасига тааллуқли эканини инкор этиб бўлмайди. Асаларидек тиниб-тинчимас, қирчумолидек заҳматкаш, дея таъриф-тавсиф қилинишлар ҳам бежиз эмас. Аммо таваллуд топишдан бошлаб, токи, бу дунёни тарк этгунича ҳам етти қават осмон, уч оламнинг поёнсиз кенгликларига ўзига хос хилқат сифатида инсон табиат билан бақамти яшаса-да, ўзи тақдорланмас табиат бўлиб, олам билан юзма-юз келса-да, ўзи поёнсиз бир олам бўлиб ҳаёт кечиради. Бу — Мен! Бу — Сиз!

— Ажойиб гапларни топасиз-да, Тўрабек ака. Мен уйловдимки, Сиз...

Қаршимда чарақлаб турган самимий кўзлар тубида мавҳум аланга ўт олиб, ундан отилиб чиққан ботиний пўртана ши-жоати тафтида айтмоқчи бўлганларим эриб битиди.

— Сиз нима деб ўйловдингиз?

— Нима десамикан... суҳбатимиз жайдарироқ тарзда бошланса керак, деган ҳаёлда эдим.

— Мен олим сифатида илмий тафаккурни эътироф этган ҳолда айтмакчи, вужудимизнинг ҳар зарра тупроғида жўш уриб турган ҳиссиётларга қулоқ осмоқ керак, — дея давом этади у менинг гапимни қулоғи ёнидан ўтказиб юборгандек; аммо ўтказиб юбормаган, узокдан бошлаб келатган экан. — Шунинг учун бугунги кунда ҳаётнинг аччиқ тажрибаларини бошидан ўтказмаган, китобдан китоб ясаб “олимпман” деяётганларнинг қуп-қуруқ, жўн ва примитив гап-сўзларини эшитгим ҳам келмайди. Шунақалар, суҳбатимизнинг бошида айтганимдек, шамол қайси томонга эсса, ўша томонга оғиб кетаверади. Бундай илмдан жоҳиллик афзал... Кани, олдик!

Бўш қўлим кафтининг учи билан ишора бериб Тўрабек акани тўхтамаган, унинг мулоҳазаларига мос тўртлик эсимга тушиб қолганини айтмаман.

— Кимники? — Ҳамсуҳбатим бир бўлак кабобни олдида тарелкадан санчқининг учига илволиб газак қиларкан, ҳар қандай тўрт сатр қофияланган сафсата ҳам эшитишга аризулик бўлавермаслигини эслатиб қўймоқчи бўлгандек, қошини чимириб сўрайди.

— Мавлоно Жалолдин Румийники.

Тўрабек аканинг озгин юзи-

да туйқусдан ҳайрат аломатлари жилваланади, шоҳона бир маросимга отланган каби ўзини ўнглаб олиб, қувонч учкунлари чопқиллашиб ўтишаётган зийрак нигоҳларини кўзларимга тикка қалайди.

— Кани, айтинг, — дейди пинҳоний эҳтиром мужассамлашган паст товусида.

Кимки қомил,
бўлмагай гафлат анга,
Гафлати илми
хирад подош этур.

Кимки жоҳил,
бўлмагай ҳикмат анга,
Илми ҳам бир кун
жаҳолат фаш этур.

У сукутга кетади. Назаримда, ўзининг ҳуқуқшунос-лик соҳасини танлагани, бу соҳада илмий ишлар ёқлаганлари, ўнлаб китоблар, дарсликлар, қўлланмалар ёзгани кўз ўнгидан бирма-бир ўтаётгандек бўлади. Нигоҳи тубида чўккан гўсса тўзонларида ҳуқуқ-тартибот соҳаларида ўздан сабоқ олиб “илми жаҳолат фаш этган”ларнинг қулоғига чалинган кирдикорлари, шўнгиған нафс ўпқонларидан тўрт оёқли чўбин отдагина чиқиб келишлари, оқилу доно деб ўйлаб, жоҳилу нодонга устоз бўлиб қолгани изтиробидан тунлари уйқусини йўқотгани, чеккан изтироблари ва ниҳоят, уларнинг ҳосиласи ўлароқ, юраги қовурга қафасларини тарк этмоққа урингандек потирлашлари шамолда чирпирак бўлаётган енгил нарсалар каби оралайди.

У сўз демайди.

Мен ҳам индамайман.

Бир-биримизга тикилиб тураремиз.

Ниҳоят, сокин жойда сузиб кетаётиб чуқур жойга чўкаётганини пайқаган гаввос каби у ҳаёл дарёсидан ўз вужудини силтангандек илкис қалқиб, олиб чиқмоққа мушарраф бўлади.

— Китоб кўлэмаси ҳақида нима дейсиз? — Сўрайди у. Яна чўкиб кетиш хавфи туғилиб қолмаслигининг олдини олаётгандек.

— Ҳозир бунақа китоб чоп этишдан нима наф, — дейман ичимдагини ташимга чиқариб.

Шунда рўпарамда яна вужудининг барча пайлари гўж бўлиб, ўз эътиқод-қарашларининг, фикр-мулоҳазала-

рининг, ёзганларининг қаттол душманига ташланишга шайланган қайсар аскар қилини қинидан чиқазаётганини пайқагандек бўламан. Аммо у олдий аскар эмас, ҳар қандай жамиятнинг маънавий-мафкуравий муҳити, ижтимоий-сиёсий қарашлари, ҳуқуқ-тартиботи билан мукамал зирҳланиб олган ва унинг сарҳалларидан ўтажак ёғийларни қўриб ташлашга ҳамиша тайёр ватанпарвар фидойи сифатида бўй тиклайди.

— Йўқми?

— Йўқ!

— Аввалги китобимни қўриб бергансиз.

— У оила ҳақида эди.

— Нима бўпти?

— Оғиз кўпиртириб юргани билан бу соҳада зигирча билимга эга бўлмаган ошқовоқ каллаларга ва уларни бирлаштирадиган муассасаларга у китобингиз керак эди, аммо буниси...

— Буниси унисининг давомиди, — қизишади у. — Ўзбек оилаларида ўз она тилида гаплашмаслик фожиасини биласизми ўзи? Ўша академик Мар тилшунослик соҳасида Ста-



линнинг кўрсатмаларига кўра иш олиб борган.

— Нима бўпти? Унга бепарво қарайман. — Ҳозир ҳам шундай.

У ўзи номини эслаган тилшунос ва мустабидни ҳам ҳозир тасодифан қўриб қолишга ишонгандек, теваарак-атрофга, орқа-олдига аланглайди. Биз четдаги столни эгаллаган ошхонада одам сийрак, борлари ҳам “Чорсу” бозорининг кунда-шундайлар, майда чайқовчи хотин-халажлари чўзма ва қовурма деб аталувчи лағмонларнинг узун хамирларини хўплатгандек ютоқиб ямлаб-ютишади. Бу ерга қачон киргани ёдидан ҳам кўтарилиб кетган маст-апластар пешоналарини бир-бирларига тираганларича хўшёрликларига ўйлашдан ҳам ўтақалари ёри-лаётган ҳаёт манзараларидан мастона ҳақиқатларни тилларига бемалол чиқаришади; каттакон ойна орқали ташқарида олдида фартуқ тақиб “пирашка” сотиб юрган аёл, бекатда икки лунжини тўлдириб оғизга пишиб турган жойидан олаётган мантисини пешма-пеш

тиқаётган маршрутқа ҳайдовчиси кўзга ташланади. Аслида кўзга яққол ташланиб турса-да, булар меъдага урмас лаззатлардан масту мустағриқларнинг етти ухлаб тушига кирмаган фақир фуқаролар эди. “Зеро, денгизда шундай бўлади; тоза, салқин ҳаво — тепада, пастда эса — кўз илғамайдиган бошқа бир лойқа ва илиқ оқим” (Евгений Замятин).

— Таҳрирингизга яхши ҳақ тўлайман, — дейди энди у жаҳон тарихи билангони сифатида улуг салтанатларни забт этишнинг ҳам қулай тўлама усулини қўлламоққа шайланиб. — Шуни одам қилинг!

— Мана, масалан, китобингизда Россиядан ўлкамизга вагон-вагон бостриб келадиган дайдилар ҳақида ёзгансиз, — дейман унинг кўлэмасини қўлига қайтариб бериш учун дадил излаб. — Бунақасини мен кўрмаганман.

— Сиз ҳали ёшсиз укам, — дейди энди мени ўзига уруғ-қайиш каби яқин тутмаса иши битмаслигини туйқусдан пайқақолгандек. — Ишонинг, шунақа бўлган ва улар бизнинг азалий миллий қадриятларимиздан, ўзлгимиздан, ўз она тилимиздан ва ниҳоят, ўз анъанавий оиламиздан жудо қилишган. У ердаги ишсизлар, валакисаланглар, дайдилар, ишсизлар, фоҳишалар, айниқса, ёз ойларида поёзларни тўлдириб бизнинг ўлкаларга келишларини билмасмидингиз?

— Билардим, — дейман — паст тушмай. — Бу мавзуда “Шарқ Юлдузи” журналида “Чувринди-лар” деган эссе ҳам чоп этилган.

— Ана-а, — дейди менинг ҳамфикр бўлиб бораётганимдан қувониб.

Аммо бу қувончга лаҳзада барҳам берадиган, кўплан бўён қалбимни қийнаб келатгани билан ҳеч кимга ошкор этмаган, ошкор этганим билан ҳеч ким тан олмаган, тан олишни истамаган навбатдаги пинҳоний далилни унга айтсаммикан-айтмасаммикан, деб ўйлаб қоламан.

— Улар юртимизни истило қилиб, бошимизга ёғдирган қулфатларнинг адоги...

— Тўхтанг!.. — Энди унга ўз далилларимни пеш қилмаслик иложиси йўқлигини фаҳмлаб қоламан. — Мана, сиз ҳуқуқшунослик бўйича фан номзоди, доцент, тарихчи олимсиз, қишлоқдан чиққансиз, тўғрими?

— Тўғри.

— Қайси мактабда ўқигансиз?

— Совет мактабда.

— Қайси институтни битиргансиз.

— Юридик институтни,

профессор Ҳалим Бобоев билан бирга ўқиганман.

— Ҳалим Бобоев қишлоғидан ҳам ёки сизнинг қишлоғингиздан ҳам кейинги йилларда сизлар каби билимли инсонлар чиқишганми?

— Э, қайда, — дейди у. — Бизга давлат каттагина стипендия беради, ойлик еб-ичишимиздан ташқари, кийим-кечагимизга ҳам бемалол етар эди. Ётоқхоналар бепул эди. Ҳозир бизга ўхшаганларга ўқишга йўл бўлсин! Ҳалимбой ҳам айтади, камбағалнинг боласийдик, ҳозиргидақа шароит бўлса, қўй боқиб юраверардик, бўлак илож йўқ эди, бунақа конратктларни тўлай олмасдик, дейди...

— Ўша сиз айтган дайдилар ҳозир ҳам поёзларни тўлдириб келишяптими?

— Э, қайда, — тақрорлайди у нималарнидир тасаввур этганича. — Тескариси бўлди, тескариси. Миллион-миллион йигитларимиз Россияга мардикорчиликка кетяпти. Улар гастарбайтер деган ном ҳам олишибди. Бунақаси бўлмовди ҳеч...

— Уларнинг ортида ҳам ўша, сизни ташвишга солган оиласи борми? Улар ўз меҳнатлари билан совуқ ўлкаларда туриб ўз оиласини ўйлаётими? Ижтимоий муҳофазасиз халқ шу тариқа ўзини ўзи ҳимоя қиляптими?

Унинг чехраси тўсатдан маъво тортиб, бир нуқтага қадалиб қолган кўзларида ёш томчилари пайдо бўлди: мен аҳмоқ унинг дардини янгилаган эдим. Аммо дардни янгиламай, ҳақиқатнинг тубига етиш мумкин эмаслиги менинг ижодкорлик ақидам. Ўз ақидам бировни қанчалик қийнамасин, ундан чекинолмайман. Шу кун у, Тўрабек Хўжаниёзов менинг қахрамоним бўлди: эркак кишининг нуқра кўз ёшларида ўз миллатини, ватанини беҳад севган инсон тимсоли жилваланади.

Суҳбатни дадил бошлаган Тўрабек ака тўғри айтган эди: таваллуд топишдан бошлаб, токи, бу дунёни тарк этгунича ҳам етти қават осмон, уч оламнинг поёнсиз кенгликларига ўзига хос хилқат сифатида инсон табиат билан бақамти яшаса-да, ўзи тақдорланмас табиат бўлиб, олам билан юзма-юз келса-да, ўзи поёнсиз бир олам бўлиб ҳаёт кечиради.

Сиз шундай бўлдингиз: табиат билан бақамти яшаб тақдорланмас табиат бўлиб, олам билан юзма-юз келиб ўзи поёнсиз бир олам бўлиб ҳаёт кечирдингиз. Бу сизнинг саодатингиз. Жамият қонунларини тафтиш қилиб олим бўлдингиз, аммо унинг найрангла-ри-ю, туб моҳиятини англашга соф виждонингиз, тоза қалбингиз тўсиқ бўлди. Буни нима деб аташни мен ҳозиргача билмайман. Бундан кейин ҳам била олмасам керак. Сиздан Аллоҳ рози бўлсин!

Шойим БЎТАЕВ

2021 йил 1 мартдан рақамли маркировка қилинмаган алкоголь ва тамаки маҳсулотларини Ўзбекистон ҳудудига олиб кириш тақиқланади.



Тадбиркорлар “бер-бер”дан кутулганига хурсанд!

Шифокорларнинг таъкидлашича, башарият бошига “даҳмаза” бўлган Covid-19 йўқолмайди, балки инсоният билан яшаб қолади. Икки энлик бу хулоса дунё ҳамжамиятининг ҳаёт тарзини бутунлай ўзгартириб юборди. Бу мураккаб шароитда ҳар қандай вазиятдан тўғри хулоса чиқариб, креатив фикрлай олган қавм, ташкилот, тужжор, ишбилармон аллақачон бозорда ҳам, ҳаётда ҳам ўз ўрнини сақлаб қола олди. Вақтида этагини йиғиштира олмаганлар эса муаммолар гирдобига фарқ бўлди.

Пандемия сабаб бутун дунё бўйлаб бошланган карантин чекловлари ҳар қандай кўри-нишдаги ташкилот ва корхона-ни, халқаро корпорациялар, йирик ишлаб чиқарувчилар-ни аёвсиз синовларни ўтказди. Янгича фикрлаш ва янгича ишлашга мажбур қилди. Хусусан, мамлакатимизда ҳам барча соҳалар пандемия шароитига ихтиёрий-мажбурий равишда мослашди.

Давлат хизматлари агентлиги тизимида ҳам бу даврда аввалдан жорий қилинган, бироқ “юриб кетмаётган” он-лайн хизмат кўрсатишга бўлган эҳтиёж кескин ортди. Янгича ва замонавий тизим эса мураккаб шароитда нақадар тўғри танлов ва тўғри ислоҳот эканлигини амалда исботлаб қўйди. Демак, Давлат хизматлари марказларининг жой-ларда ташкил этилаётгани юксак мақсадлар сари оидмалаётган янги дунёқарашдаги янгича Ўзбекистонга ҳос ва мос тарзда фаолият кўрсатмоқда. Зеро, халқимизнинг юксак ишончи, эзгу орзу-умидлари Давлат хизматлари марказларида ўз ифодасини топаётди.

— Фаргона вилоятида бу тизимни бошқараётганим сабабли соҳа билан боғлиқ ҳар қандай салмоқли ва кичик фикрлар, эътирофлар, танқид ва муаммолар эътиборимдан четда қолмайди, — дейди ДХА Фаргона вилоят бошқармаси бошлиғи Раъно Бойқўзиева. — Кўпчилик ватандошларимиз, айниқса, тadbirkorлар бир эшик орқали барча ишлари ва юмушлари бeтaғтaнидан, сарсон бўлмaётганидан, “бер-бер”лардан, мансаб эгaсининг кaйфиятига қараб ўтиришдек ноқулайликлардан қутулганига хурсанд.

Вилоятдаги 19 туман ва шаҳарнинг 16 тасида бутунлай замонавий кўриниш ва дизайн касб этган Давлат хизматлари марказларининг янги бинолари халқ ихтиёрига топширилди. Кува, Бешарик,

Фурқат туманларида эса айни пайтда марказларнинг қури-ниш ишлари жaдaл сурaтларда олиб бoрилмoқдa. Қaтнoв қийин ва ноқулай, маъмурий марказдан олиш ҳудудларимизда 9 та ДХМ филиаллари очилди. “Сиз қаерда бўлсангиз, биз ҳам ўша ердამиз”, “Сиз келманг, ўзимиз бoрамиз!” тaмoйиллари асосида 85 мингдан ортиқ фуқарога сайёр давлат хизматларини кўрсатдик. Уч йил давомида мобил тартибда 3 мингдан ортиқ тadbirkorлар давлат рўйхатидан ўтказилди. 2 мингга яқинининг сайёр хизматлар давомида фаолияти қайта тикланди. Назаримда, бу рақамлар оддий ҳисоб-китоблар эмас. Чунки ҳар бир рақам ортда минг-минглар фуқароларимиз ва тadbirkorларимизнинг тақдири, ҳаёт тарзи му-жассамдир.

Тизимнинг бош мезони — шаффофлик

Инсон бир иллатга ўрганиб қолса, у бора-бора одатга айланади. Одатлар эса ҳар кун такрор бўладиган шартли рефлекс. Шунинг учун, жамоатчиликка нотаниш айрим “ноёб” ҳуқуқбузарликлар ҳақида айтиб ўтишининг айна вақти! Айрим ташкилот ва идораларга тушаётган мурожаатларни кўриб чиқиш ҳолатларида қондабузарликлар содир этилгани тўғрисида аҳолидан шикоятлар тушиши ҳам бор гап. Жумладан, жорий йилнинг ўтган даврида вилоят бошқармаси ходимлари томонидан 18 та ўрганиш ҳамда 41 та мониторинг тadbirkorлари амалга оширилди. Унда 1 минг 904 та қонунбузилиш ҳолати аниқланган. Ушбу ҳолатлар юзасидан тегишли ташкилотларга 36 та тақдиминома ва 107 та огоҳнома киритилди. 14 нафар мансабдор шахс интизомий жавобгарликка тортилди. 122 ҳолатда тўғридан-тўғри маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақидаги баённома расмийлаштирилди.

Хорижлик ватандошлар: ДХА ҳақида мулоҳазалар, таклифлар...

Отабек АСҚАРОВ,
АҚШ, Флорида, Тампа шаҳри:

— Қўшма штатларда 5 йилдан буён истиқомат қиламан. Шу вақт мобайнида Ўзбекистонда давлат хизматларини кўрсатиш бўйича жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Буни биз каби ватандошлар ижтимоий тармоқлар орқали кузатиб бораёмиз. Деярли штатларда кўрсатиладиган хизматлардан фарқи йўқ. Масалан, АҚШда давлат хизматлари бўйича асосий маълумотлар ҳукумат портали — www.usa.gov веб сайтида олинди. Порталда энг кўп талаб қилинадиган асосий хизматлар рўйхатини топиш мумкин. Мамлакатимизда ҳам худди шу тизим жорий қилинган. Онлайн ёки бевосита мурожаат қилиш мумкин. Пандемия шароитида, айниқса, масофадан мурожаат қилиш тизимининг яратилгани фуқароларга қўл келди. Электрон навбат ва соҳа янгилликларини етказиб турувчи мониторлар ҳар бир фуқаронинг диққатини тортади.

Хусанбой ГАНИЕВ,
АҚШ, Вашингтон D.C.:

— АҚШда шахсларнинг мурожаати қондирилишига белгиланган тартибда бир неча кунлар талаб қилинган ҳолларда ва шахсининг танловига қўра, мурожаатга жавоб почта орқали қондирилиди. Масалан, паспорт, SSN (Social Security Number) ва ҳайдовчилик гувоҳномалари, автоуловларга эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар почта орқали етказилди. Ўзбекистонда ҳам худди шу хизматлар аллақачон жорий қилинган экан. Демак, Давлат хизматлари марказлари жаҳон тажрибаси асосида ишлаяпти.

Жорий йилнинг апрель ойидан ФХДЁларнинг ҳам тўлиқ Адлия вазирлиги ҳузуридаги ДХА таркибига ўтказилганлигидан жуда хурсанд бўлдик. Чунки йиллар давомида “бер-бер”лар уясига айланиб қолган бу ташкилотга янгича рух ва нафас кирди.

Фуратдан фойдаланиб таклифларимни билдирмоқчиман:

1. Қўшма штатларда бир нечта марказлашган маълумот марказлари ташкил қилинган бўлиб, давлат органлари ва тижорат компаниялари муайян тўлов асосида шу маълумотлар базасидан мурожаат қилувчи шахс ҳақида талаб қилинаётган хизматга алоқадор маълумотларни олишда ёки шахсининг

ўзидан шу каби базалардан маълумотни баҳам кўришни сўрашди. Бундай маълумотлар базасига қўйилганларни мисол келтириш мумкин: Жисмоний шахсларнинг солиқ декларацияси бўйича йиллик даромади, жисмоний шахсларнинг кредит тарихи, автомобиль ҳайдовчилари маълумотлари маркази, жиноят тарихи, ижарага яшовчилар тарихи ва ҳоказо. Ўзбекистондаги Давлат хизматлари марказлари базасида мана шу хизматларни ёки маълумотлар базасини ҳам тўлов тартибидан, қонунчиликка мос равишда ташкил қилиш лозим.

2. АҚШда давлат органлари хизматидан фойдаланиш асосан онлайн амалга оширилади. Бунда ҳар бир орган ўзининг веб-сайти орқали жисмоний ва юридик шахсларга хизматлар рўйхати ва хизматлар бўйича талаб қилинадиган ҳужжатларни онлайн тўлдириш формаларини ҳавола қилади. Шу билан биргаликда, маҳаллий (ҳар бир штат, шаҳар, ҳудуд бўйича) орган офисларида ҳам хизматлардан фойдаланиш мумкин, лекин аксарият ҳолларда бирламчи мурожаат онлайн бўлиши қатъий талаб қилинади. Мана шу “Илк мурожаат онлайн бўлиши шарт” тамойилини мамлакатимизда жорий қилиш зарур. Фуқароларни онлайн хизматлардан фойдаланишга мажбурий бўлса ҳам ўргатиш керак. Россия Федерациясида онлайн хизматлардан фойдаланиш 70 фоизни, Ўзбекистонда эса бор йўғи 2-3 фоизни ташкил қилади. Лекин Давлат хизматлари марказлари фаолияти ўтган уч йилда тобора кенгайиб, фуқароларга 140 дан ортиқ турдаги давлат хизматлари кўрсатаётгани бу борада ислохотлар тобора олға силжигётганидан дарак.

— 19 та марказимиз томонидан жорий йилнинг ўтган 10 ойи давомида жисмоний ва юридик шахсларга 702 минг 950 та давлат хизматлари кўрсатилган, — дейди ДХА Фаргона вилоят бошқармаси бошлиғи ўринбосари Абдурашид Юлдашев. — Шундан 26 минг 678 дан ортиғи чекка ва олис ҳудудларга борган ҳолда, имконияти чекланган, ёлғиз ва кеска фуқароларга мобил тартибда ташкил этилди. Шунингдек, пандемия шароитида марказларимиз томонидан

аҳоли ўртасида давлат хизматларидан Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали электрон тарзда фойдаланиш бўйича тарғибот ишлари олиб бoрилмoқдa. Бугунги кунда мурожаат қилувчиларнинг ишларини осон, тез ва қулай ҳал этишда инсон оминлини имкон қадар қамайтириш тақозо этилмоқда. Бунинг учун идоралараро электрон тизим билан ишловчи ташкилотлардаги айрим муаммо ва камчиликларни ҳал этиш лозим.

Бироқ...

Интеграция жараёнларини имкон қадар тезроқ ва мукамал йўлга қўйишда айрим идора мутасаддиларининг сусткашликка йўл қўяётгани фаолиятимизга салбий таъсир кўрсатмоқда. Шу боис, давлат органлари ҳамда бошқа ваколатли ташкилотлар томонидан жисмоний ва юридик шахсларга давлат хизматлари кўрсатишда қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйилаётгани аниқланиб, улар юзасидан тегишли таъсир чоралари ҳам қўлланилаётгани айна ҳақиқат. Масалан, жорий йилнинг ўтган даврида биргина субсидия олиш масаласи бўйича аҳолидан келган мурожаатларни масъул ташкилотлар томонидан кўриб чиқишда нақд 3 минг 800 та мuddат бузилиши ҳолатлари аниқланган. Ваҳоланки, Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 25 мартдаги қарори билан тасдиқланган уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга мувофиқ, масъул ташкилотлар ўн иш куниди ариза берувчининг ижтимоий мезонларга мувофиқлигини у томонидан тақдим этилган ҳужжатлар асосида ўрганиб чиқиши белгиланган. Шу боисдан қонунбузилишлар, уларга имкон берувчи сабаблар ва шарт-шароитларни бартараф этиш ҳақида масъул ташкилот раҳбарлари номига 24 та тақдиминома киритилган.

Аслида мазкур хизмат фаолияти билан эндиликда фуқаронинг нафақат вақти тежалди, балки турли сарсон-саргардонликлар, таъмагирилик ва бошқа бир қатор нохушликлар барҳам топди. Қоғоз орасига пул қис-тириш, “ишлар” якунига ет-гач, чойхонада “бир чўқим” ош беришдек сарқитларга чек қўйилди. Фуқароларимиз дав-лат ва давлат идоралари халққа хизмат қилиши лозимлигини ҳис эта бошладилар.

Элёржон ЭҲСОНОВ,
ДХА Фаргона вилоят
бошқармаси
Жамоатчилик ва ОАВ билан
алоқалар шўъбаси
етакчи маслаҳатчиси



“Ўзбекино” Миллий агентлиги декабрь ойидан бошлаб, 50 дан ортиқ фильмларнинг кишки премьералар мавсумини эълон қилади.



Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фонди
“Миллатлараро тотувлик ва барқарорликни
таъминлашда ижтимоий шерикликни кучайтириш”

мавзусида Давлат грантлари ажратиши
учун 5-танловни

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Танловга нодавлат потижорат ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг қуйдаги мақсадларни назарда тутган ижтимоий аҳамиятга молик лойиҳалари қабул қилинади:

1. Фуқаролик, миллатлараро ва тинчлик ҳамда тотувликни янада мустаҳкамлашга қаратилган фестивал, форум, танлов, учрашув ва бошқа тадбирларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш;
2. Ўзбекистоннинг халқро нуфузини мустаҳкамлашда, мамлакатда олиб борилаётган ислохотлар тўғрисида жаҳон ҳамжамиятига ҳолис ахборот етказишда миллий маданий марказлар, дўстлик жамиятларининг роли ва аҳамиятини юксалтириш;
3. Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини янада ривожлантириш соҳасида давлат органлари ҳамда ташкилотларининг, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг фуқаролик жамияти институтлари билан ўзаро ҳамкорлик даражасини янада ошириш;
4. Миллатлараро муомала маданиятини тарбиялаш, Ўзбекистон халқининг тарихи ва анъаналарини ўрганиш бўйича таълим, ахборот ва маданий-маърифий чора-тадбирлар комплексини амалга ошириш;
5. Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини янада ривожлантириш соҳасида давлат органлари ҳамда ташкилотларининг, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг фуқаролик жамияти институтлари билан, шу жумладан, оммавий ахборот воситалари билан ўзаро ҳамкорликни механизмлари такомиллаштириш;
6. Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқаларини янада ривожлантириш, республикада яшаб турган турли миллат ва элат вакилларининг тили, маданияти, анъаналари ва урф-одатларини сақлаш ва ривожлантириш;
7. Жамиятда кўпмиллатли катта оила ҳис-туйғусини кучайтириш, республикада яшайётган турли миллат ва элат вакиллари ўртасида дўстлик ҳамда тотувликни янада мустаҳкамлаш, ёш авлодни Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш;
8. Миллатлараро муносабатларни мустаҳкамлаш, мамлакат ҳудудида ва ундан ташқарида фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш;
9. Халқро ҳамкорликни ва чет мамлакатлар билан дўстона алоқаларни ривожлантириш, Ўзбекистоннинг жаҳон майдонидаги образ-этибори ва имижини ошириш;
10. Мамлакатимизда яшовчи турли миллат ва элатлар вакилла-

рининг ўзига хос миллий анъаналари, урф-одатлари ва расм-русувларини асраб-авайлаш ва ривожлантиришга қўмаклашиш;

11. Миллатлараро муносабатларни уйғунлаштириш, жамиятда дўстлик, ўзаро ҳамжиҳатлик, жипслик, инсонпарварлик ва бағрикенглик маданиятини мустаҳкамлаш;
12. Дўстлик ва кўпмиллатли ягона оила туйғуси муҳитини мустаҳкамлаш, ёшларни миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш;
13. Ўзбекистон Республикасининг асосий халқро рейтинглардаги ўрнини оширишга тўққинлик қилаётган муаммоларни тизимли таҳлил қилишга, уларни бартараф этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқишга, мамлакатда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларнинг натижалари ҳақидаги маълумотларни халқро рейтингларни тузувчиларга етказишда қўмаклашиш.

Давлат гранти ажратиш учун қуйдаги ҳужжатлар тақдим этилади:

1. Ташкилот раҳбари томонидан имзоланган ва муҳр билан тасдиқланган кузатув хати;
2. www.fundngo.uz веб-сайтида жойлаштирилган шаклда тўлдирилган давлат гранти лойиҳаси учун ариза;
3. Охирги ўзгартиш ва қўшимчалар билан давлат рўйхатидан ўтган ННТлар ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг Устави (Низоми) нусхаси;
4. Ташкилотнинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;
5. Агар лойиҳани амалга ошириш лицензияланган фаолиятнинг талаб қилса, унда лицензиянинг нусхаси;
6. Манфаатдор давлат ва жамоат ташкилотларининг тавсия ҳамда кўллаб-қувватлаш хатлари.

Битта лойиҳа учун ажратиладиган грант миқдори — 40 миллион сўмгача.

Ҳужжатлар 2020 йил 24 ноябрдан 25 декабргача қабул қилинади.

Ҳужжатлар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳузуридаги ННТ ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини кўллаб-қувватлаш жамоат фонди номига “Ўзбекистон почтаси” орқали юбориладиган муҳрланган конвертларда (А4 форматда) қуйдаги манзил бўйича қабул қилинади: 100035, Тошкент шаҳри Бунёдкор кўчаси 1-уй.

Ҳужжатларни тақдим этиш шартлари ва намуналари билан Олий Мажлис ҳузуридаги жамоат фондининг www.fundngo.uz расмий веб-сайтида танишиш мумкин.

Маълумот учун телефонлар: (0-371) 239-26-76, 239-26-86.

“Янги Ўзбекистон янги дунёқараш”

Тошкент давлат аграр университетида миллатимизнинг ифтихори, асосий рамзлари миздан бири байроғимиз қабул қилинган кун муносабати билан ана шу шиор остида тадбир ўтказилди.

Тошкент вилояти Қибрай тумани “Бобур” маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари ташаббуси билан ўтказилган тадбирда

Ёзувчилар уюшмаси аъзолари, халқ таълими аълочилари, маҳалла фаоллари, университетнинг професс-



сор ўқитувчилари ва талабалар иштирок этди. Бугун мамлакатимиз ҳаётида, халқимиз тақдирини янгилаш ўзаришлар рўй бермоқда. Янгилаётган Ўзбекистонимизда янги дунёқараш билан амалга оширилаётган ишлар сўзимизнинг исботидир.

— Юртимиз кўз ўнгимизда том баънода юксалмоқда, — дейди маҳалла раиси Баҳодир Худойкулов. — Тадбирни ташкил этишдан асосий мақсад ёшларимизни миллий ифтихор туйғуси ва янги дунёқараш руҳи билан тарбиялаш. Шунинг учун бугунги тадбирга маҳаллимиз ёшларини ҳам жалб этдикки, кун келиб улар бу ерда тахсил олаётган ака-опалари сафига киришга интилишсин!

Тадбирга таниқли санъаткорларнинг чиқишлари янада кўтаринкилик бағишлади.

Саида ОЛИМХУҲАЕВА,
“Бобур” МФЙ раиси ўринбосари

Оммавий спорт мусобақалари

Соғлом танда — соғ ақл,
деб бежиз айтилмаган.
Айни пайтда Тошкент вилояти касбий таълимни ривожлантириш ва мувофиқлаштириш ҳудудий бошқармаси ҳамда талабалар спорти ассоциацияси вилоят минтақавий бўлими ташаббуси билан оммавий спорт мусобақалари ташкил этилмоқда.

Қолаверса, беш устувор ташаббуснинг иккинчи йўналишининг амалдаги кўриниши сифатида ҳар бир мактабда “Ассалом тонг” — бадантарбия вақти ва ҳар ҳафтанинг жума кунлари “Спорт — саломатлик гарови” деб эълон қилинди.

Касб-ҳуна мактабларида спорт кунини эрталабки бадантарбия машғулотларидан бошланиб, футбол, волейбол, шахмат, шашка, стол тенниси йўналишлари бўйича беллашувлар ўтказилди.

Мазкур мусобақа, тизимда тахсил олаётган ўқувчиларни ўзаро дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ғалабага интилиш тамойилларини мужассамлаш ҳамда жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланиб, турли касалликларнинг олдини олиб, соғлом турмуш кечиришга хизмат қилади.

Бу саъй-ҳаракатлар, фақат қарорларнинг ижросини эмас вояга етатган авлоднинг кенг фидолаши, сабр-тоқатли бўлиши, ватанини севиш ва уни мардларча ҳимоя қилишга замин яратди.

Рустам БОБОҚУЛОВ,
Ўзбекистон талабалар спорти
Ассоциацияси Тошкент вилоят
минтақавий бўлими раиси ўринбосари

“Сергели индустриал парки” кичик саноат зонаси дирекцияси танловда қатнашишга

Эълон

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 12 ноябрдаги “Сурхондарё вилояти ва Тошкент шаҳрида махсус иқтисодий ва кичик саноат зоналари фаолиятини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-6109-сонли Фармони ҳамда мазкур фармонга мувофиқ ташкил этилган “Термиз” эркин иқтисодий зонаси, “Термиз халқро савдо маркази” эркин савдо зонаси ва “Сергели индустриал парки” кичик саноат зонаси фаолиятини ривожлантириш бўйича Ишчи гуруҳнинг 2020 йил 16 ноябрдаги 1-сон (01-05/1-2496-сон 2020 йил 18 ноябрь) йиғилиш баёнига мувофиқ Тошкент шаҳрининг Сергели туманида Райхон кўчасида жойлашган умумий майдони 71,64 га ҳудудда “Сергели индустриал парки” кичик саноат зонаси ҳудудида саноат, савдо, транспорт-логистика, хизмат кўрсатиш ва ёрдамчи бинолардан иборат мажмуасини лойиҳалаштириш, қуриш ва сотувини ташкиллаштириш ишларини бажаришга салоҳиятли тадбиркорларни

танлаб олишга энг яхши таклифларни танлаб олиш асосида танлов эълон қилади.

Талабгорлар танловда қатнашиш бўйича ўз таклифларини ёпиқ конвертда муҳрланган ҳолда икки нусхада “Сергели индустриал парки” кичик саноат зонаси Дирекцияси номига Тошкент шаҳри, Шароф Рашидов шоҳ кўчаси 16-уй (Пойтахт бизнес маркази биноси) манзили бўйича тақдим этилиши лозим.

Танловда қатнашиш учун таклифлар 2020 йилнинг 19 декабрь кунини соат 17.00 га қадар қабул қилинади.

Мурожаат учун:

телефон: +998 97 738 83 86 (масъул: Абдушукуров Анвар, “Сергели индустриал парк” дирекцияси ходими).
e-mail: sip@tashkent.uz

Танлов шартлари ва қурилиш ҳудуди картаси илова қилинади.

Танлов шартлари билан Тошкент шаҳар ҳокимлигининг tashkent.uz расмий веб-сайтида батафсил танишишигиз мумкин.

Эълон

“Hyundai Sonata” русумли 1998 йилда ишлаб чиқарилган Хайдаров Хайдар Аббор ўлига тегишли давлат рақами № 446307, кузов рақами “КМНСГ31 FFWA100506, шассе № рақамсиз, серый, давлат рақами 01J 106 DA автомашинага Тошкент шаҳар ИИБ ЙХХБ ТРИБ томонидан 22.02.2011 йилда берилган ААС № 2855416 рақамли транспорт воситасининг қайд этиш гувоҳномаси (техпаспорт) йўқолгани сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.



Бошланғич, ўрта ва ўрта махсус профессионал таълим тўғрисидаги ҳужжатларнинг давлат намуналари тасдиқланди.

Ҳар гал азим пойтахтдан туғилиб-ўсган қадрдон гўшам остонаси сари шошарканман, Янгир дехқон бозори рўпарасидаги серқатнов йўлга ҳали ҳам светафор ўрнатилмагани эътиборимни тортади. Бир неча йиллардан буён бозор рўпарасидаги тартибсизлик кишининг таъбини хира қилади. Ўша-ўша манзара: киракаш машиналарнинг тартибсиз жойлашуви, катта-кичик кўча савдо расталари, курт, pista сотувчи аёлларнинг дуч келган жойга ўрнашиб олиб, ўтган-кетган хариддорларни ўзига жалб қилиш учун бақириси, йўловчиларнинг тиқилинч машиналар орасидан базўр ва қўрқа-писа ўтиши...

Бу воқеаликка эътиборсиз бўлмаганим, қолаверса, туғилиб ўсган масканнинг ҳолига ачинадими, ўтган йилнинг айни октябрь ойи ўрталарида шу ҳақда танқидий мақола ёзиб, турли хил расмий сайтларда эълон қилгандим. Аммо натижаси шу бўлдики, ҳақиқий аҳволни тўғрилаш устига менга босимлар кучайиб кетди. "Нега бу мақолани ёздинг", деб ёқамдан олишларига сал қолди. Ўша вақтдаги Ўзбекистон «Адолат» СДП Сирдарё вилоят Кенгаши матбуот котиби лавозимида фаолият олиб борардим. Бу мақола фаолиятимга алоқадор бўлмаган, ўзимнинг эркин йўналишида ёзган публицистик мақолам эди. Ўша пайтда Янгир шаҳар ҳокимлиги ахборот хизмати раҳбари бўлган

З.Миррахимов, хатто, шахсий телефонимга кўнғироқ қилиб, «Бизда қасднингиз борми», деганида, на қулишни билганман, на йиғлашни.

Ўйлиниб қоламан, давлатимиз раҳбари бутун катта-кичик мутасаддиларни оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлик қилишга чорлаётган маҳал бундай муносабатни қандай изоҳлаш мумкин? Муаллифнинг кимгадир қасди бўлсагина шундай мақола битилди-ми? Ўша ердаги ҳолатни кўриб туриб, кўрмаганга олишни ўзимга эп билмаганим, ҳалққа ачинганим сабабли ёзгандим, ахир... Муаммони бартараф этиш ўрнига уни кўтариб чиққанга душманлик қўзи билан қараш нимаси?..

Мақола эълон қилинганидан сўнг

Кимни қўлдаяпсиз, жаноб матбуот котиби?



ўринга мўлжалланган янги автотураргоҳ қурилиши ҳақида айтганди. Аммо гувоҳи бўлаяпсизки, 2019 йилнинг охири у ёқда турсин, 2020 йил ҳам поёнига етмадики, муаммо ҳали-ҳануз "эски ҳаммом — эски тос" логикаси турибди. Балки улар пандемия бошланиб қолганини баҳона қилишар. Бироқ интервьюда масала 2019 йилнинг сўнгигача бартараф этилади, деб ваъда берилганди-ку! Ёки ахборот хизмати раҳбарининг танқидий мақолани ёпиш учун одамларни чалғитиб, атай бозорнинг янги қурилган савдо мажмуасидан видеопост тайёрлаб, мақола эгасини гаразгўйга чиқариши билан барчасига нуқта қўйилди, деб ўйлашмоқдами?

Мен ўша матбуот котибига ҳокимларнинг айбини бекитиб юргунча, асл муаммага реал нигоҳ ташлаб, халқнинг оғирини енгил қилишга кўмаклашинг, деган бўлардим. Ҳеч бўлмаса, бозор рўпарасидаги серқатнов йўлга биттагина светафор ўрнатиб қўйиш ҳаёлидан келмаганини-чи? Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, ўзим ҳам ўша йўлни кесиб ўтишга қўрқаман. Энди кексалар-у, ёш болаларни тасаввур қилаверинг. Сариқ чизик тортилган пиёдалар ўтиш жойида светафор бўлмагани учун машиналар кўп ҳолларда пиёдаларга йўл бермай ўтиб кетаверди. Одамлар ҳаётига ҳавф туғдирувчи шундай муаммо бўлиб туриб, масъуллар бунга қандай бепарво қараш мумкин?!

Меҳринисо БОБОНАЗАРОВА,
журналист

Табиат ҳам, жамият ҳам ҳисоб сўрайди

Халқимизда бирни кесанг, ўрни эк, деган нақл бор. Шаҳрихон туманида туғилган Абдуллажон Бобоқулов учун ушбу нақлнинг аҳмияти унчалик эмас чоғи. Акс ҳолда у бугун ўз тасарруфида бўлмаган 145 гектар ўрмондаги ҳар бир дов-дарактни, нафақат даракт, балки ниҳолни ҳам асраб-авайлаган бўлур эди.

Андижон вилоят давлат ўрмон хўжалигининг Бўстон туман участкасида ўрмончи этиб тайинланган бу шахс мансаб мавқеини суниистеъмол қилиб, ўзи хон, қўланкаси майдон қабилида иш тутди. Қарангки, у фаолиятига ҳали беш-олти ой тўлиши ҳамоно даракт кесишни бошлаб юборди. Унинг болтаси зарбидан қулаган кўп йиллик манзарали дарактлар "додини кимга айтарини билмай қолди".

Ўрмончи эса, бу ҳолдан ўзидан юқори турувчи масъулларни хабардор қилмади. Улар ҳам бу ишни вақтида пайқамасди. Чўпон ғафлати кўйининг шўри, деганларидек, ўрмончи икки-уч ой давомида 110 тул дарактни қўлатди. Уларни шахси номаълум фуқароларга салкам 80 миллионга пуллаб, ушбу маблагни

ҳеч бир давлат кассасига эмас, аксинча, ўз кассасига кирим қилиб қўяқолди. Албатта, у дарактларни кесиб сотиш билан чекланмади — кесилган даракт атрофи ва остидаги бошқа ниҳолларни ҳам шикастлади, пайҳон қилди ва бу ишни билан атроф-муҳитга 164 миллион 617 минг сўмлик зиён ҳам етказди.

Бироқ она табиатнинг ҳисоб сўраши бор гап. Ўз навбатида, қонун ҳам ўз-бошимча ўрмончилар ҳисоб сўрашни унутгани йўқ. Жиноят ишлари бўйича Пахтабод туман суди мазкур туман табиатни муҳофаза қилиш инспекцияси биносига сайёр суд мажлиси ўтказиб, ушбу масалани кўриб чиқди...

Бешаҳо бойлик — табиат ва жамият мулки ҳисобланган манзарали кўп-йиллик дарактларни ўз томорқасидаги экиндек кесиб сотган масъулиятсиз бу шахсга нисбатан қонун ўз сўзини айтди. Ўзбекистон Республикаси жиноят кодексининг маълум модда ва бандларида кўра, айбли, деб топилган ушбу шахс қилинши учун 1 йил муддатта моддий мансабдорлик вазифаларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилиб, 1 йилу 6 ой муддатга озодликни чеклаш жазосига тортилди.

Шўҳратбек ҲАДЖИМУМИНОВ,
Иқтисодий жиноятларга қарши курашиш Департаментининг
Бўстон туман бўлими бошлиғи

Ширин бодом шифоси

Кунига 3 гр. дан зиғир уругини янчиб ейилса, ичак оғриқларини даф қилади. Ўрдак гўшти ичак оғриғи ва ачишига шифодир.

Ҳар куни 10-12 гр.дан қовун уруги янчиб ейилса, ичакни бегона моддалардан тозалайди.

Кунига 7-8 гр. ялпиз уругини қайнатиб, асал билан ичган одам ичкадаги бегона моддалардан халос бўлади. Ёнғоқ мағзини асал билан кўшиб, мурabbo қилиб еса, кўричак мустаҳкамланади.

Ширин бодом мағзи мунтазам еб юрилса, ичкадаги яраларни тузатади.

Ҳар куни 15 гр. гулхайри илдизи пўстини қайнатиб, суви ичилса, ичкадаги шишлар йўқолади.

Шоҳтут, ошқовоқ уруги ва янчилган зира ичкалардаги касалликларга шифо. Занжабил одамнинг ичини юмшатиб, ичкалар фаолиятини яхшилайд.

Ичак яраларини даволашда Ўзбекистоннинг кўпгина тоғли жойларида ўсадиган анжабор ўсимлиги шарбати яхши фойда беради.

Биласизми?

Сариқ касалдан сув ичиб қутулинг!

Сариқ касаллигида сургини қилиш, қайт қилиш ва кўп терлаш энг яхши самара беради. Бу касалликни товук гўшти, нўхат ва қатиқ истеъмол қилиш, тинмай анор суви ичиш билан даф қилиш мумкин.

Етти дона седанани аёл сутиди бирор соат ивишти, ундан бурунга томизилса, сариқ касаллиги ва кўзининг сарғайиб кетишига қарши фойда қилади.

Ялпизнинг қайнатмаси ҳам ярақон касаллида шифо воситаларидан саналади.

Гул суви (гулоб), сирка истеъмол қилиш кўздаги сариқликни кетказди.

Нордон (аччик) анор суви наҳорда кўзга томизилса, ундаги сариқни даф қилади.

Сачратқи сувини истеъмол қилиш сариқ касаллигида энг яхши даволардан биридир.

Зарчаванинг сувини олиб кўзга суриш билан ундаги сариқликни йўқотиш мумкин.

Маъсуда ЁҚУБОВА тайёрлади.

ЖАМИЯТ

Муассислар:

Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташилотлари миллий ассоциацияси.

Ўзбекистон Мустақил босма оммавий

ахборот воситалари ва ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси. Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси.

Ўзбекистон экологик ҳаракати. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси.

Бosh муҳаррир
Мақсуд ЖОНИХОНОВ

Таҳрир хайлати:
Рустам Комилов
Борий Алихон
Акмал Саидов
Раҳмат Маматов
Нуриддин Убайдуллаев
(Бosh муҳаррир ўринбосари)
Ахтам Хайитов
Аҳдам Икромов

Газета таҳририятнинг компьютер бўлимида сақланади.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида chop этилди.

Манзил: Буюк Турон кўчаси 41.

Буюртма рақами Г-1114 Адади: 1052.

Жума куни чиқади.

Қозғоқ бичими А-3, ҳажми 2 босма табак.

Баҳоси қилинган нархда.

Газета Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 0010-рақам билан рўйхатга олинган.

ISSN 2010-7722

Навбатчи: Маъсуда Ёқубова

Дизайнер: Беғали Эшонқулов

100000, Тошкент шаҳри Матбуотчилар кўчаси 32.

Маълумот учун телефонлар: (71) 233-72-77, 233-91-55

Реклама ва эълонлар учун: Электрон почта: jamiat@mail.uz

Газета индекси — 131

"ЖАМИЯТ" дан олинган маълумотларда манба сифатида газета номи кўрсатилгани шарт.

ЎЗА Якуни:

Тошпирилган вақти: 19:55

1 2 3 4 5 6



Қонун билан 11 ноябрь Ўзбекистон Республикаси Қасаба уюшмалари куни деб белгиланди.

Конституция хотин-қизларни қандай ҳимоя қилади?

Аёллар ҳақида кўп улуг сўзлар айтилган ва айтилади. Аммо ҳаётда опа-сингилларимиз шу улуг сўзлардаги каби эъзоз кўрмоқдами? Конституциямизни синчиклаб ўқисангиз, аёллар кадр-қиммати, ҳуқуқлари ҳимояси бўйича жуда кўп инсоний меъёрлар белгиланган. Бугун турмушда улар рўёбга чиқмоқдами?..

Конституциямиз қабул қилинган кун арафасида бу каби саволлар ҳақида чуқур ўйлаш аини муддао бўлади. Чунки ҳозирги даврда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш янада долзарб аҳамият касб этмоқда. Айниқса, аёлларнинг ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий-ҳуқуқий фаоллигини ошириш давр талабига айланмоқда.

Мамлакатимиз аҳолисининг қарийб 50 фоизини хотин-қизлар ташкил этади. Аёлларнинг барча соҳалардаги самарали меҳнати, айниқса, фарзандлар тарбияси, оила ҳаётидаги улкан хизматларини ҳеч нарса билан ўлчаб, қийслаб бўлмайди.

Ўтган тўрт йилда юртимизда аёллар ҳуқуқлари ҳимоясини тубдан қулайтиришга доир 15 дан ортиқ меъёрий-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинган ва ижрога қаратилган. Хусусан, ўтган йили иккита муҳим ҳужжат – “Хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятлар кафолатлари тўғрисида”ги ҳамда “Хотин-қизларни таъминлаш масалалари бўйича ваколатли мансабдор шахс белгиланади. Унинг мажбуриятларини бажариш давлат органи раҳбарининг ўринбосарларидан бири зиммасига юклатилади.

Конун ижодкорлигига “норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва уларнинг лойиҳаларини гендер-ҳуқуқий эксперти-

лик вазифаларни белгилаб, уларнинг масъулиятини ошириди. “Хотин-қизларнинг меҳнат ҳуқуқлари кафолатларини янада қулайтириш ва тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлашга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарор ана шундай муҳим ҳужжатлардан бири.

Олий Мажлис Сенатида Хотин-қизлар ва гендер тенглик масалалари қўмитаси ташкил этилди. Алоҳида Гендер тенгликни таъминлаш масалалари бўйича комиссия ташкил этилиб, у хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш соҳасидаги ишларнинг ҳолати тўғрисида ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ахборот тақдим этиши белгилаб қўйилди.

Эндиликда давлат органларида хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш масалалари бўйича ваколатли мансабдор шахс белгиланади. Унинг мажбуриятларини бажариш давлат органи раҳбарининг ўринбосарларидан бири зиммасига юклатилади.

Конун ижодкорлигига “норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва уларнинг лойиҳаларини гендер-ҳуқуқий эксперти-



Эндиликда давлат органларида хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш масалалари бўйича ваколатли мансабдор шахс белгиланади. Унинг мажбуриятларини бажариш давлат органи раҳбарининг ўринбосарларидан бири зиммасига юклатилади.

заси”, деган янги институт кириб келди.

Шунингдек, “Хотин-қизлар ва эркеклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятлар кафолатлари тўғрисида”ги Қонунда давлат хотин-қизлар ва эркекларга шахсий, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳуқуқларни амалга ошириш чоғида тенг ҳуқуқликлари, жамият ҳамда давлат ишларини бошқаришда, сайлов жараёнида тенг иштирок этиши кафолатлашти мустақамлаб қўйилди.

Республика бўйича турли корхоналарда ишлаётган раҳбар аёллар 2017 йили 44,2 фоизни ташкил этган бўлса, 2019 йилда 45,3 фоизга етган. Вазирлар Маҳкамаси-

нинг “2030 йилгача бўлган даврда барқарор ривожланиш соҳасидаги миллий мақсад ва вазифаларни амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарориди Ўзбекистон Барқарор ривожланишнинг Бешинчи мақсади гендер тенгликни таъминлаш, барча хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтириш белгиланган. Унга қўра, 2030 йилга бориб, барча хотин-қизларга нисбатан камситишларнинг ҳар қандай шаклига барҳам бериш, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳаётда қарорлар қабул қилишнинг барча даражаларида аёлларнинг тўлиқ ва самарали иштирокини, етакчилик қилиш учун тенг имкониятларни таъминлаш зарур.

Муҳими, Конституциямизда белгиланган аёлларнинг ҳақ-ҳуқуқларини рўёбга чиқариш, уларнинг кадр-қимматини ошириш бўйича юқоридан қуйидаги амалий тизим яратилди. Мана шу янги тизим самарали ишлаши учун ҳаммамиз биргаликда ҳаракат қилишимиз зарур.

Мавжуда ҲАСАНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутаты,

Демократик институтлар, поддалат
ташкilotлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи
бошқариш органлари
қўмитаси аъзоси

Экспорт салоҳиятимиз кун-сайин ортмоқда

Эсингизда бўлса, шу йилнинг 29 сентябрида Ўзбекистон – Тожикистон ҳамкорлик алоқалари доирасида бизнес-форум бўлиб ўтган эди. Форумда имзоланган тижорат шартномалари асосида “Ўзметаллургия” комбинати базалт асосида ишлаб чиқарилаётган иссиқлик ўтказмас материалларининг Тожикистонга экспорт кўрсаткичларини оширди.



Ана шу ишларнинг мантиқий давоми сифатида ана шундай экспорт маҳсулотларидан бири бўлган 12 тоннага яқин ярим қаттиқликдаги иссиқлик ўтказмас плиталар Хўжанд шаҳрига жўнатилиши муҳим янгилекларидан бўлди.

Бизнес-форум доирасида имзоланган шартномалар асосида Украинага сирланган пўлат идишлар экспорти

ҳам режалаштирилган бўлиб, шу кунларда 1 минг 440 ўрамдаги сирланган пўлат идишлари экспорти мазкур давлатга амалга оширилди.

Шуни ҳам алоҳида айтиб ўтиш керакки, украинлик тадбиркорлар билан савдо муносабатлари яхши йўлга қўйилган. Келишувлар самараси ўларок, сирланган пўлат идишларидан ташқари, ҳар хил турдаги арматура маҳсулотлари экспорти ҳам кескин ошиб бормоқда.

Бундан ташқари, доимий импортёрларимиздан ҳисобланувчи Қозғистонга сирланган пўлат идишлар тўплами декабрь ойида экспорт қилиниши режалаштирилган. Ишонч билан айта оламизки, бу ишларнинг самараси тез орада ўзини кўрсатади.

“KOPPERN” билан ҳамкорлик ўрнатилди

Мустақиллигимиз, ўзлигимиз — халқимизнинг азалий орзу-истакларини рўёбга чиқарди. Миллий қадриятларимиз, урф-одатларимиз, энг асосийси, эркимиз қайта тикланди. Жаҳон ҳамжамиятида давлатимиз нуфузининг тобора ортиб бораётгани ҳам мустақиллигимиз шарофатидан. Юртдошларимизнинг эркин меҳнат қилишлари, тадбиркорлик билан шуғулланишлари учун жуда катта имконият ва шарт-шароитлар яратилди. Мамлакатимизнинг экспорт салоҳияти эса бугун қувонарли даражаларга кўтарилмоқда.

Хусусан, “Бекободцемент” АЖ ва “Олмалик КМК” АЖ таркибига кировчи “Жиззахцемент” заводи мутахассислари билан ферроқотишмалар ишлаб чиқариш цехида ажралиб чиқадиган технологик чиқиндилар (микркремнезем)ни қайта ишлаш юзасидан музокаралар ўтказилди.

Ушбу тадбирлар “Ўзметкомбинат”нинг Германиянинг технологик чиқиндиларни қайта ишлаш ва брикетлаш ускуналари ишлаб чиқарувчи “KOPPERN” компанияси билан тузилган шартнома доирасида ташкил этилди. Олиб борилган музокара натижасига қўра, “KOPPERN” компаниясига микркремнезем маҳсулотидан таҳлил учун намуналар тақдим этилди.



Ҳамкорлик музокаралари асосида бўлиб ўтган келишувлар натижаси ўларок, истиқболда брикетланган микркремнезем маҳсулотини ишлаб чиқариш бўйича ҳамкорликка келишилди.

“Ўзметкомбинат” АЖ
Матбуот хизмати



Хитойлик олимлар COVID-19 дан тузалгандан кейин ҳам юзага чикувчи асоратларни аниқлашди.